

24 martie 2016

Dj8 nr. 108

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(nr.93 din 10 martie 2016)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat, conform prevederilor articolului 54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02 aprilie 1996 și ale Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001 și expune următoarele.

Proiectul legii a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, fapt ce corespunde art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

Scopul proiectului de lege este modificarea și completarea unor Legi (Legea nr.273-XIII din 09 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, Legea cetățeniei Republicii Moldova nr.1024-XIV din 02 iunie 2000 și Legea nr.270-XVI din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova) în vederea transpunerii mecanismului juridic de protejare a resortisanților stabilit prin Directiva 2011/95/UE, Directiva 2013/32/UE și Directiva 2013/33/UE, precum și în vederea ajustării normelor juridice interne la noile exigențe europene în acest domeniu, în contextul îndeplinirii angajamentelor Republicii Moldova care derivă din calitatea sa de asociat al Uniunii Europene, dar și în vederea îmbunătățirii cadrului juridic instituțional de funcționare a instituției azilului în Republica Moldova.

- Atragem atenție asupra faptului că nota informativă nu conține aspectul economic al proiectului și nici analiza impactului de reglementare care potrivit art.20 al Legii nr.780-XV din 27 decembrie 2001 urmează a fi incluse în mod obligatoriu deoarece implementarea proiectului va implica costuri financiare.

- Totodată, la proiect lipsește tabelul de concordanță care, potrivit Hotărîrii Guvernului nr.1354 din 24 noiembrie 2006 cu privire la armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară, urmează să demonstreze compatibilitatea actului național cu legislația comunitară și *va însoți în mod obligatoriu actul normativ pe întreg parcursul circulației sale, pînă la adoptarea sa.*

- Potrivit art.30 din Legea nr.780-XV în dispozițiile finale și tranzitorii ale actelor normative urmează a se indica compatibilitatea noilor reglementări cu cele ale legislației comunitare, fapt ce a fost omis de către autorul proiectului.

- Subliniem că autorul urma să indice articolele concrete din Directivele UE transpuse în proiectul actului legislativ, or, conform pct.18 din Regulamentul privind mecanismul de armonizare a legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1354 din 24 noiembrie 2006 *în cazul în care proiectul de act normativ preia doar parțial un act comunitar, inițiatorul va preciza expres care articole/secțiuni etc. din actul comunitar respectiv sunt preluate efectiv.*

Cu referire la textul proiectului:

1. Articolul I din proiect prevede modificarea art.2 alin.(12) din Legea nr.273-XIII din 09 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, oferindu-i o nouă redacție potrivit căreia „Documentele de călătorie pentru refugiați se eliberează pe un termen de 5 ani. Documentul de călătorie pentru beneficiarii de protecție umanitară se eliberează pe un termen de 3 ani”. Subliniem că autorul nu a adus careva raționamente ce ar justifica termenele propuse în proiect ci doar s-a referit la practica țărilor avansate în domeniul azilului. În condițiile în care Directiva 2011/95/UE din 13 decembrie 2011 stabilește că permisele de ședere eliberate de statele membre trebuie să fie valabile cel puțin 3 ani în cazul persoanelor cărora li s-a acordat statut de refugiat și cel puțin un an în cazul persoanelor care beneficiază de protecție subsidiară, iar prin completarea art.84 cu alin.(3) se instituie obligația Direcției azil și integrare de a examina anual situația beneficiarilor de protecție umanitară în vederea aprecierii necesității menținerii acestei protecții, considerăm că necesitatea modificării termenelor de valabilitate a documentelor de călătorie care se vor elibera urmează să fie argumentată în nota informativă.

2. La articolul II din proiect a fost indicat greșit numărul Monitorului Oficial în care a fost publicată Legea nr.1024-XIV. Așadar, textul „(Monitorul Oficial al

Republicii Moldova, 2000, nr.98, art.709)” urmează a fi substituit cu textul „Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.98-101, art.709)”.

3. Potrivit procedurilor de tehnică legislativă explicarea termenilor și definirea conceptelor se efectuează cu expunerea noțiunilor în ordine alfabetică. Astfel, considerăm că la pct.3, art.III din proiect care propune modificarea unor noțiuni utilizate în textul Legii nr. 270-XVI din 18 decembrie 2008, precum și definirea unor noțiuni noi, urmează a fi expus într-o redacție nouă. Totodată, considerăm că la noțiunea de *solicitant sau solicitant de azil* după cuvântul „străinul” urmează a se completa cu cuvintele „sau apatridul”, deoarece pot solicita azil sau protecție internațională atât cetățenii străini, cât și apatrizii.

Suplimentar, atragem atenție că la lit.b) de la termenul *persoane strămutate* din art.3 al Legii nr. 270-XVI din 18 decembrie 2008 cuvintele „riscului serios” urmează a fi substituite cu cuvintele „vătămarilor grave”, conform modificărilor operate la art.45.

4. La pct.5 din proiect propunem ca la art.5 lit.e) din Legea nr.270-XVI cuvântul „refugiaților” să fie substituit cu cuvintele „protecției internaționale”.

5. Cu referire la pct.12, art.III, atragem atenție că autorul utilizează expresia „motive serioase și întemeiate”, expresie care este vagă și poate fi interpretată subiectiv. Considerăm că aceasta urmează a fi înlocuită cu prevederi clare în baza cărora se va acorda protecție umanitară, excluzându-se posibilitatea autorității competente de a admite derogări și interpretări abuzive în cazuri similare.

6. În ceea ce privește completarea art.27 cu un nou alineat și anume alin.(5), remarcăm că nota informativă nu conține careva argumente ce ar justifica amendamentul propus.

7. Referitor la propunerea de completare a art.28 cu lit.p) menționăm că Codul educației la art.13 stabilește că *învățământul obligatoriu începe cu grupa pregătitoare din învățământul preșcolar și se finalizează cu învățământul liceal sau învățământul profesional tehnic secundar și postsecundar. Obligatorietatea frecventării învățământului obligatoriu încetează la vârsta de 18 ani*. În acest context, considerăm oportun de a corela prevederile art.13 din Codul educației al Republicii Moldova, art.29 alin.(1) din Legea cu privire la azil cu completarea propusă la art. 28 lit.p) din p.14 din proiect.

8. În altă ordine de idei, proiectul prescrie că nu vor fi cazate în centrele de cazare subiecții indicați la art.31 alin.(3) lit.e) și la art.36 alin.(2) lit.d). În situația dată urmează a se preciza în ce mod subiecții nominalizați pot pune în

pericol viața și/sau sănătatea persoanelor cazate în centrele de cazare, precum necesită a se stabili și locul unde vor fi plasați.

9. Articolul 55 din Legea nr. 270-XVI din 18 decembrie 2008 urmează a fi completat cu alineate noi. Considerăm că la alin.(2¹) cuvintele „în mod normal” urmează a fi substituite cu cuvintele „de regulă”, or potrivit prevederilor art.19 din Legea 780-XV *se evită folosirea regionalismelor, a cuvintelor și expresiilor nefuncționale, idiomatice, neutilizabile și/sau cu sens ambiguu*. De asemenea, este necesară redactarea alin.(4¹) deoarece prevederile acestuia sunt confuze. Amendamentul propus prin alin.(16) sunt ambigui și conțin elemente discriminatorii care pot genera derogări și interpretări abuzive, prin urmare necesită a fi reformulat.

10. La art.56 din Legea nr.270-XVI cuvintele „risc serios” urmează a fi substituite cu cuvintele „vătămări grave” definite la art.45. din proiect. La lit.c) și e) cuvintele „unui risc serios” urmează a fi substituite cu cuvintele „unor vătămări grave”, iar la lit.d) cuvintele „un risc serios” urmează a se substitui cu cuvintele „vătămări grave”.

11. Cu referire la alin.(3) din art.59¹ din Legea nr. 270-XVI, menționăm că prevederile sale sunt neclare și urmează a fi redactate. Expresia „într-un termen rezonabil” conține elemente de coruptibilitate, oferind prea multă discreție autorității competente.

12. Evidențiem că *sintagma* constituie o unitate semantico-sintactică stabilă, formată dintr-un grup de două sau mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare. Astfel, la pct.44 și 46 din proiect termenul „sintagma” este utilizat neadecvat. Considerăm că acesta urmează a fi înlocuit cu cuvântul „cuvintele” la pct.44 și cu cuvântul „textul” la pct.46 din proiect.

13. Considerăm necesar completarea proiectului cu două articole noi:

- art.IV, privind modificarea art.2 alin.(2) din Legea nr.269-XIII din 09 noiembrie 1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.6, art.54) prin substituirea sintagmei „Direcția refugiați” cu sintagma „Direcția azil și integrare”;
- art.V privind modificarea Legii nr.274 din 27 noiembrie 2012 privind integrarea străinilor în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.48, art.144). În tot textul legii cuvintele „o formă de protecție” urmează a se substitui cu cuvintele „protecție internațională” la forma gramaticală corespunzătoare. Articolul 2 alin.(1) lit.g) va avea următorul cuprins „g) străinii care au obținut protecție internațională în Republica Moldova”.

Asupra oportunității adoptării acestui proiect de lege urmează să se pronunțe Parlamentul în ședință plenară.

Șef direcție
Ion CREANGĂ

Ex.: Victoria Arion-Lupu
Tel.: 268-148